

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów
(obejmującego części terenów w obszarze wsi:
Protasy, Łubniki i Zwierki).**

*Wykonana w ramach strategicznej oceny oddziaływania
na środowisko.*

2017 r.

SPIS TREŚCI DOKUMENTU

I. WSTĘP

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....3
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....9
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania...10
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....11

II. STAN ŚRODOWISKA

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....12
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....12
3. Istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....20
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....22
5. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.....29

III. ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....32
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....34

IV. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

V. Oświadczenie

I WSTĘP

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest identyfikacja i analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko i życie ludzi, na podstawie ustaleń wprowadzonych zmianą do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów (w dalszej części dokumentu zwanej studium), zgodnie z podjętą uchwałą intencyjną NR XXIV/219/2017 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 29 marca 2017 r. Przedmiotem i celem zmiany studium są lokalne potrzeby inwestycyjne niezbędne do realizacji zadań własnych gminy oraz aktualizacja treści dokumentu zgodnie z aktami prawnymi i przepisami szczególnymi.

Zakres terytorialny obejmuje teren w obszarze wsi Protasy, Łubniki i Zwierki, w rejonie drogi powiatowej nr 1469B oraz drogi gminnej nr geod. 145/4. Zmiana studium ma umożliwić realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz usług nieuciążliwych w strefie A – obszarze urbanizacji. Granice obszarów objętych zmianą zostały przedstawione na załączniku do w/w uchwały.

Obowiązek sporządzenia prognozy wynika z przepisów ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Na podstawie niniejszej ustawy organ administracji publicznej opracowujący projekt studium lub wprowadzający zmiany do już przyjętego dokumentu ma obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z udziałem społeczeństwa. Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona równoległe z projektem zmiany studium. Prognoza zawiera analizę stanu środowiska w zakresie odpowiadającym wprowadzanym zmianom zgodnie z wytycznymi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.

Zakres oraz stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla studium został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (uzgodnienie znak: WPN.411.1.21.2017.AR z dnia 6 kwietnia 2017r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku (uzgodnienie nr 19/NZ/2017 z dnia 14 kwietnia 2017 r).

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko do studium jest przedstawienie wyników analiz i ocen w formie opisowej. Prognoza zawiera opis i ocenę aktualnego stanu środowiska oraz przewidywania skutków jego zmian spowodowanych oddziaływaniem wprowadzonych doń nowych czynników. W trakcie prognozowania uwzględnia się wszystkie poziomy powiązań między przyczynami i skutkami oraz precyzuje wnioski i zalecenia na poszczególnych etapach. Jest identyfikacją i przewidywaniem oddziaływań realizacji dokumentu na zdrowie ludzi oraz na środowisko biogeofizyczne. Niniejsza prognoza została opracowana na podstawie analizy zbioru danych przedstawionego poniżej. Uznano, iż na tym etapie planistycznym wskazany zbiór danych i informacji jest wystarczający i może stanowić podstawę sporządzenia prognozy.

Opracowywany dokument ma powiązania z niżej wymienionymi opracowaniami i dokumentami:

- „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby opracowania projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego części obszaru wsi: Protasy, Zwierki i Łubniki w gminie Zabłudów, zgodnie z uchwałami intencyjnymi Nr XXIV/219/2017 i Nr XXIV/220/2017 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 29 marca 2017 r.”
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów”;
- Prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów”;
- Uchwała intencyjna Rady Miejskiej w Zabłudowie Nr XXIV/219/2017 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zabłudów” z dnia 29 marca 2017 r.;
- Projekt zmiany studium zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów;
- Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu podlaskiego, Biblioteka Monitoringu Środowiska Białystok WIOŚ (2016 r.);
- OCENA stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2015 roku (*ocena w Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych na podstawie danych z lat 2010 – 2015*), WIOŚ BIAŁYSTOK (2016 r.);
- *Rastrowa Mapa Podziały Hydrograficznego Polski*, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej <http://mapa.kzgw.gov.pl/>;
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 519);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (tj. Dz.U. z 2016 r. poz.1987 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U z 2017 r. poz. 1161);
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 788);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1073);
- ustawa Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2017r. poz. 1121);
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1023);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015 r., poz.774);
- Uchwała nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (Dz.Urz. Woj. Podl. z 2016 r., poz. 1502);

- rozporządzenie Nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 9 sierpnia 2001r. (Dz.U. Woj.Podl. Nr 31, poz.548) w sprawie Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego;
- Plan Ochronny Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego;
- zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2014 r., poz. 1967);
- zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLB200006 (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2014 r., poz. 2431);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. Nr 25, poz.133 ze zmianami);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz.1348);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz.71);
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. z dnia 21 czerwca 2011 r. Nr 49, poz. 549);
- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski, Arkusz Zabłudów (PIG 2011),
- mapy ewidencji i klasyfikacji gruntów;
- mapa geologiczna Polski 1: 50 000 www.pgi.gov.pl,
- mapa geośrodowiskowa Polski 1: 50 000 www.pgi.gov.pl,
- mapa hydrogeologiczna Polski 1: 50 000 www.pgi.gov.pl,
- mapa litogenetyczna Polski 1: 50 000 www.pgi.gov.pl,
- ze stron internetowych: www.mos.gov.pl, www.psh.gov.pl, www.wrotapodlasia.pl, www.zumi.pl, www.wios.bialystok.pl; geoserwis.gdos.gov.pl, maps.geoportl.gov.pl, www.natura2000.gdos.gov.pl,

Zgodnie z wymaganiami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określeniu i ocenie podlegają skutki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które wpływają na: jakość, stan i funkcjonowanie środowiska oraz klimatu, w tym obszary Natury 2000 i inne obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz standard życia ludzi. W pierwszym etapie rozpoznano szczegółowo ustalenia analizowanego dokumentu jako źródła generującego oddziaływanie na środowisko oraz przeanalizowano jego powiązania z niżej wymienionymi dokumentami.

• Opracowanie ekofizjograficzne

W opracowaniu ekofizjograficznym rozpatrywane tereny zostały opisane w różnych rozdziałach w zakresie uwarunkowań ekofizjograficznych. Wytyczne wynikające z opracowania ekofizjograficznego oraz określone przyrodnicze predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalnoprzestrzennej terenu, zostały uwzględnione w studium.

W celu potwierdzenia danych przyrodniczych, do sporządzenia prognozy posłużono się informacjami o środowisku przyrodniczym, które znajdują się na stronach internetowych (wymienionych powyżej) i mapach interaktywnych.

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów**

Obszar objęty opracowaniem to tereny rolne, częściowo zabudowane, w sąsiedztwie zwartej zabudowy wsi Protasy. Na niewielkiej powierzchni opracowania występują obszary o charakterze leśnym. W obowiązującym studium tereny miały przeznaczenie rolne i częściowo mieszkaniowe. W zmienianym studium wskazane tereny mają przypisane przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową oraz pod zabudowę usług nieuciążliwych.

- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego**

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dla gminy Zabłudów zostały wyznaczone ogólne kierunki rozwoju sieci osadniczej. W zakresie systemu przyrodniczego wskazano następujące cele: przestrzeganie zasad ochrony dla występujących na danym obszarze form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 oraz Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej, a także lokalnych powiązań przyrodniczych.

- **Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020**

Zadania spójne dla studium oraz Strategii Rozwoju Województwa to: wzrost przedsiębiorczości i konkurencyjności gospodarki, wzrost jakości życia mieszkańców oraz aspekty środowiskowe, w tym ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych.

- **Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022**

Plan Gospodarki Odpadami opisuje gospodarkę odpadami zgodnie z ustawą o odpadach w podziale na regiony gospodarowania odpadami na terenie województwa. Sposób gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy regulują przepisy prawa miejscowego. PGO wskazuje na konieczność i prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów oraz dotrzymania nałożonych przepisami prawa poziomów odzysku. Analizowany teren nie jest bezpośrednio opisany w w/w planie.

- **Program Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, strefa podlaska o kodzie PL2002 obejmuje całe województwo podlaskie z wyłączeniem obszaru aglomeracji białostockiej. Realizacja zadań wynikających z Programu ochrony powietrza ma na celu zmniejszenie stężenia substancji zanieczyszczającej w powietrzu w strefie do poziomu docelowego i utrzymywania go na takim poziomie.

Monitoring zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem w roku 2016 w strefie podlaskiej, realizowany był w oparciu o jedną stację pomiaru tła miejskiego prowadzoną przez WIOŚ w Białymstoku, zlokalizowaną w Suwałkach przy ul. Puszkina. W związku z przekroczeniem w 2014 r. poziomu docelowego benzo(a)pirenu o okresie uśredniania wyników pomiarów została opracowana Aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”.

Zgodnie z oceną roczną za rok 2014, w wyniku klasyfikacji stref z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia dla benzo(a)pirenu, strefa podlaska została zakwalifikowana do klasy C. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) występowania przekroczeń zanieczyszczeń powietrza benzo(a)pirenem oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu zanieczyszczeń co najmniej do poziomu docelowego. Szczegółowe informacje o zastosowaniu niniejszych przepisów prawa będą przedstawione w dalszej części prognozy.

- **Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych**

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest IV Podstawowym instrumentem wdrażania postanowień dyrektywy 91/271/EWG. Celem tego dokumentu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Powyższy cel ma być osiągnięty przez realizację ujętych w nim inwestycji. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków. Program ma za zadanie koordynowanie działań gmin i przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitarnej na ich terenie.

- **Polityka Ekologiczna Państwa**

Podstawowym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych), przy założeniu, że strategia zrównoważonego rozwoju Polski pozwoli na wdrażanie takiego modelu rozwoju, który zapewni na tyle skuteczną regulację i reglamentację korzystania ze środowiska, aby rodzaj i skala tego korzystania, realizowane przez wszystkich użytkowników, nie stwarzały zagrożenia dla jakości i trwałości przyrodniczych zasobów.

- **Pakiet klimatyczno-energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.)**

Zakłada następujące cele: redukcja emisji gazów cieplarnianych o 20% w 2020 r. w stosunku do emisji z roku 1990, a także 30% w przypadku zawarcia porozumienia międzynarodowego (w Kopenhadze, w grudniu 2009 r.). Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych do 20% w 2020 r. w bilansie energetycznym UE. Wdrożenie dyrektyw obejmujących swym zakresem trzy sektory gospodarki: produkcję energii elektrycznej, ciepłownictwo oraz transport. Sugeruje się, aby państwa członkowskie zapewniły 10% udziału energii odnawialnej (biopaliwa) w sektorze transportu, podniesienie o 20% efektywność energetyczną do 2020 r. oraz ograniczenie emisji o 21% w systemie EU ETS do 2020 r. w porównaniu do poziomu emisji z 2005 r.

- **Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U.UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna.**

Zasady polityki wodnej w państwach Unii Europejskiej określa Ramowa Dyrektywa Wodna, która nakłada na wszystkie kraje członkowskie obowiązek osiągnięcia do 2015 roku dobrego

stanu wód powierzchniowych. Wody powierzchniowe, w tym silnie zmienione i sztuczne jednolite części wód powinny do tego czasu osiągnąć dobry stan chemiczny oraz odpowiednio, dobry stan ekologiczny lub dobry potencjał ekologiczny. W tym celu prowadzone są badania monitoringowe. Zasadniczym celem prowadzenia badań monitoringowych śródlądowych wód powierzchniowych jest tworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrona przed zanieczyszczeniem, w tym ochrona przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa, ochrona przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego. Podejmowane działania polegają na zintegrowaniu zarządzania gospodarką wodną w układzie dorzeczy poprzez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, polegające na zapewnieniu spójności badań i ocen realizowanych w ramach trzech podsystemów: monitoringu wód powierzchniowych, podziemnych i morskich. Wytyczne do warunków korzystania z wód Regionu Wodnego Środkowej Wisły zostały określone w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie i są określane jako „warunki”. Rozporządzenie doprecyzowuje sposób realizacji zapisów Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. z 2011 nr 49 poz. 549) oraz przepisów art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne*. Rozporządzenie w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego jest aktem prawa miejscowego i narzędziem wspomagającym proces zarządzania zasobami wodnymi. Określone w nim wymagania zobowiązują zarówno użytkowników korzystających z wód jak i organy właściwe do wydania pozwoleń wodnoprawnych. Wprowadzone w nim ograniczenia powinny przyczynić się do poprawy stanu wód w regionie wodnym na terenie RZGW w Warszawie oraz do spełnienia wyznaczonych celów środowiskowych. Szczegółowe informacje o zastosowaniu niniejszych przepisów prawa będą przedstawione w dalszej części prognozy.

• **Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) .**

Jednym z kluczowych wyzwań polityki rozwoju w Polsce w najbliższych latach będzie zapewnienie wzrostu gospodarczego z zachowaniem i efektywnym wykorzystaniem zasobów środowiska oraz adaptacją do zmian klimatu. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Rekomendowane kierunki działań adaptacyjnych dla województwa podlaskiego (<http://klimada.mos.gov.pl>) to:

- dostosowanie infrastruktury technicznej (systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, systemów energetycznych) w procesie projektowania i budowy do zmiennych warunków klimatycznych,

- zabezpieczenie zwierząt hodowlanych, szczególnie bydła, przed występowaniem stresu cieplnego i stosowne dostosowanie budynków inwentarskich,
- przygotowanie programów zabezpieczenia w wodę dobrej jakości w warunkach dłuższych okresów suszy i niedoborów wody zwłaszcza na terenach rolniczych.

Przy formułowaniu działań SPA przesądzono, że dokument powinien zawierać różne grupy działań adaptacyjnych, obejmujących zarówno przedsięwzięcia techniczne (np. budowę niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża), jak i zmiany regulacji prawnych, wdrożenie systemów monitoringu odnoszących się do poszczególnych dziedzin i obszarów oraz szerokie upowszechnianie wiedzy na temat koniecznej zmiany zachowań gospodarczych. Szczegółowe informacje o zastosowaniu niniejszych przepisów prawa będą przedstawione w dalszej części prognozy.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany studium. Prognozę sporządzono w sposób etapowy.

- 1). Etap I to rozpoznanie czyli proces, w trakcie którego identyfikowane są prawdopodobne wpływy na analizowany obszar, w tym: Natura 2000, formy ochrony przyrody, Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej, jednolite części wód powierzchniowych, jednolite części wód podziemnych, krajobraz, klimat, zabytki, na życie ludzi oraz przeprowadzana jest analiza, czy przewidywane oddziaływania mogą mieć znaczący wpływ na obszar objęty ochroną.
- 2). Etap II to ocena właściwa czyli ocena oddziaływania na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi, w tym integralność obszaru Natura 2000 w odniesieniu do struktury obszaru, jego funkcji i celów ochrony. Jeżeli występują negatywne oddziaływania, dodatkowo ocenia się potencjalne środki łagodzące.
- 3). Etap III to ocena rozwiązań alternatywnych czyli proces, w trakcie którego analizowane są alternatywne warianty osiągnięcia celów, pozwalające na uniknięcie negatywnego wpływu na życie ludzi i środowisko przyrodnicze w tym integralność obszaru Natura 2000.
- 4). Etap IV to ocena w przypadku gdy brak jest rozwiązań alternatywnych i utrzymują się negatywne oddziaływania czyli ocena środków kompensujących w przypadku gdy w świetle koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego uznaje się, że przedsięwzięcie lub zmiana studium powinny być realizowane.

Podział taki rekomendowany jest na potrzeby przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko zarówno dokumentów strategicznych jak i samych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub znacząco oddziaływać na środowisko. Na potrzeby niniejszej prognozy uwzględniając zapisy ustawy OOS mówiącej o tym, że informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu, przyjęto niżej opisany sposób realizacji poszczególnych etapów. W niniejszej prognozie przyjęto również zasadę, że wyniki każdego z etapów decydują o tym czy możliwe jest przejście do następnego etapu.

W ramach etapu I realizacji niniejszej prognozy dokonano:

a) opisu projektu zmiany studium poprzez:

- przedstawienie krótkiej charakterystyki dokumentu,
- przedstawienie celów szczegółowych do osiągnięcia poprzez realizację zmiany,

- wskazanie punktów styku z innymi dokumentami;
- b) oceny czy prawdopodobnie wystąpią oddziaływania znaczące:
  - poprzez identyfikację możliwych oddziaływań znaczących,
  - wskazanie możliwych transgranicznych oddziaływań.

W ramach etapu II czyli oceny właściwej dokonano:

- a) zestawienia informacji dotyczących cech charakterystycznych obszaru, w którym planuje się lokalizację poszczególnych inwestycji poprzez:
  - opis istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji projektu zmiany,
  - opis stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
  - opis istniejących problemów ochrony środowiska,
- b) analizy celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym,
- c) opisu przewidywanego znaczącego oddziaływania,
- d) wskazania środków łagodzących znaczące oddziaływanie oraz oceny czy negatywne oddziaływania pozostają.

Przejsie do etapu III „ocena rozwiązań alternatywnych” nastąpiło po wykazaniu, że zaproponowane środki łagodzące znaczące oddziaływanie będą miały pozytywny skutek.

Procedura realizacji etapu IV „ocena środków kompensujących” nie zostanie przedstawiona, ponieważ na tym etapie planistycznym nie stwierdzono potrzeby zastosowania środków kompensujących (uzasadnienie zostało opisane w dalszej części prognozy).

Niniejsza prognoza nie zawiera szczegółowego opisu poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych. Na etapie opracowywania studium nie określono również techniki czy technologii wykonania poszczególnych przedsięwzięć, stąd trudno dokonać ostatecznej oceny w jaki sposób będą one oddziaływać na środowisko. Dokładniejsze rozwiązania zostaną wskazane na etapie indywidualnych ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w dostępnych dokumentach i opracowaniach, dotyczące terenu objętego analizą oraz o obszarze narażonym na potencjalne oddziaływanie wynikające z realizacji zmiany studium oraz z oddziaływań skumulowanych. Prognozy oddziaływania na środowisko oraz inne materiały wymienione w punkcie 1. niniejszego opracowania jak również dokumenty planistyczne wyższego rzędu, zostały wcześniej poddane ocenie strategicznej i uzgodnione przez kompetentne organy.

Do oceny interakcji zastosowano głównie metodę analityczno-porównawczą. Przepisy *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, ani innej ustawy nie regulują metod analizy ustaleń studium. W prognozie przyjęto metodę oceny porównawczej i opisowej przewidywanych zmian w środowisku, w odniesieniu do stanu istniejącego. Prognoza wykonywana była równocześnie z pracami nad projektem zmiany studium. W trakcie postępu prac prowadzono również konsultacje branżowe. Podstawą do sformułowania zapisów niniejszej prognozy była analiza materiałów wymienionych w punkcie 1.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Teren będący przedmiotem opracowania nie podlega ochronie prawnej w myśl przepisów ustawy o ochronie przyrody, ponieważ położony jest poza obszarem Natura 2000 oraz obszarami i formami objętymi ochroną. Na omawianym terenie nie występują inne formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy o *ochronie przyrody*. Każde zamierzenie inwestycyjne mogące znacząco oddziaływać zostanie ocenione w indywidualnym postępowaniu administracyjnym.

Po wejściu w życie studium skutki jego realizacji będą analizowane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi. Zgodnie z *ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* burmistrz gminy, co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady gminy przeprowadza analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i po uzyskaniu odpowiednich opinii przekazuje radzie gminy uzyskane wyniki. Wskazane jest, aby w dokumencie tym oceniono czy przewidywane w niniejszej prognozie skutki są zgodne z rzeczywistym stanem po zrealizowaniu planowanych zmian.

Dla przyjętych kierunków w studium nie przewiduje się prowadzenia oddzielnego monitoringu środowiska. Zmiana studium obejmuje niewielki obszar w stosunku do powierzchni gminy. Problematyka monitoringu dotyczy wybranych inwestycji zarówno z uwagi na wymogi prawne, jak i na ich rodzaj. Zgodnie z *ustawą Prawo ochrony środowiska* oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy w *sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*, wpływ ustaleń studium na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i klimatycznych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarów występowania ewentualnych przekroczeń, zmiany jakości elementów przyrodniczych i przyczyn tych zmian, kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą w raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

W celu sporządzenia prawidłowej oceny zachodzących zmian w środowisku największe znaczenie ma prowadzenie monitoringu: jakości wód powierzchniowych i podziemnych, stanu powietrza atmosferycznego, emisji hałasu, stanu flory i fauny oraz zmiany klimatyczne.

4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Ocena transgranicznego oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnym elementem analizy strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jest to wymóg przewidziany w prawie krajowym, a wynikający z przepisów prawa międzynarodowego. Z treści art. 2 ust. 3 Konwencji z Espoo wynika, że procedurze oceny oddziaływań transgranicznych poddaje się przede wszystkim konkretne przedsięwzięcia inwestycyjne. Realizacja założeń studium

obejmuje niewielki obszar w północno-zachodniej części gminy, z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową i usług nieuciążliwych. W związku z tym, w kontekście projektowanego dokumentu, nie stwierdza się konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

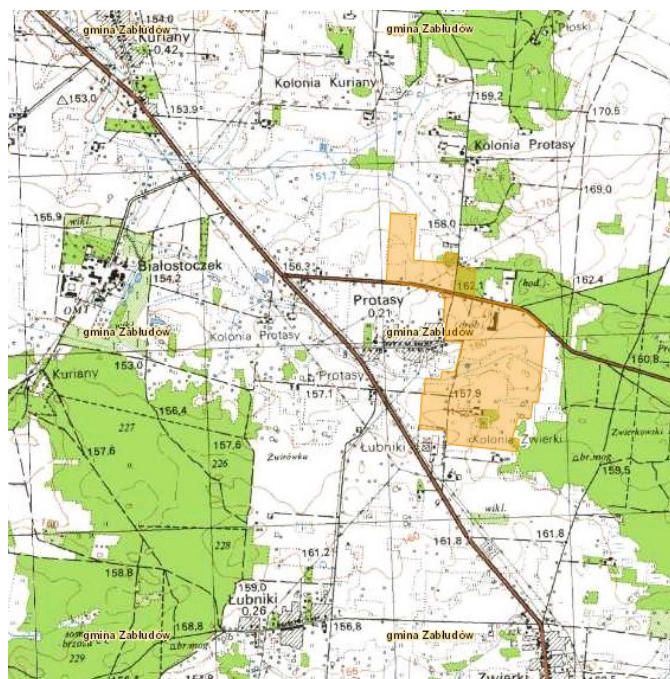
II. STAN ŚRODOWISKA

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Teren będący przedmiotem opracowania położony jest na gruntach wsi: Protasy, Łubniki i Zwierki, w rejonie drogi powiatowej nr 1469B oraz drogi gminnej nr geod. 145/4. Zmiana studium ma umożliwić realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz usług nieuciążliwych w strefie A – obszarze urbanizacji.

Ustalenia studium dotyczą obszaru o niewielkiej powierzchni w stosunku do całej gminy. Są to tereny o niskiej gęstości zabudowy, w przeważającej części bez zadrzewień, przeznaczone do użytku rolniczego. W obszarze opracowania znajduje się niewielki obszar leśny, obręb Protasy, o pow. 1,41 ha i obręb Zwierki o pow. 587 m². Sąsiedztwo omawianego terenu od strony północnej i wschodniej stanowią tereny leśne. Przez środkową część opracowania przepływa rzeka Biała. Stan sanitarny w gminie w porównaniu do innych części województwa i kraju jest bardzo dobry. Na omawianym terenie i w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000 oraz formy ochrony, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody.

Mapa nr 1 Teren objęty projektem zmiany studium (oznaczony żółtym polem)

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Teren objęty opracowaniem ekofizjograficznym położony jest w powiecie białostockim, w północno-zachodniej części gminy Zabłudów, w obszarze terytorialnym Nadleśnictwa Żednia. Według podziału fizycznogeograficznego (Kondracki, 2002) obszar położony jest w obrębie makroregionu Niziny Północnopodlaskiej. Cały teren należy do mezoregionu Wysoczyzna Białostocka. Ukształtowanie rzeźby terenu jest wynikiem różnych procesów spośród, których decydujący wpływ miały procesy związane ze zlodowaceniem środkowopolskim oraz holocenem, a także działalnością człowieka.

Teren objęty analizą jest płaski, pochylony w kierunku południowym. Urozmaiceniem w krajobrazie jest rzeka Biała, przepływająca w środkowej części opracowania. Na omawianym obszarze spadki terenu są niewielkie. Najniższe rzędne terenu znajdują się w dolinie rzeki Biała. Powierzchnia terenu opracowania położona jest na wysokości 158-162 m. n.p.m.

Pod względem tektonicznym obszar gminy Zabłudów znajduje się w obrębie zachodniej części Wyniesienia Mazursko-Suwalskiego, obejmującego obrzeżne strefy platformy wschodnio europejskiej. Miąższość utworów czwartorzędowych na omawianym terenie (według danych Instytutu Geologicznego) wynosi od 50 do 100m.

Ze względów geologicznych omawiany obszar można podzielić na trzy grupy. Fragment północno-zachodni i południowy budują gliny zwałowe. Geneza ich powstania wiąże się z osadami lodowcowymi (morenowymi). Wodoprzepuszczalność tych utworów jest słaba. Część środkowa wzdłuż rzeki Białej to piaski humusowe i namuły den dolinnych oraz zagłębień okresowo przepływowych. Geneza związana jest z osadami rzecznyymi. Wodoprzepuszczalność na tym terenie jest słaba. Pozostała część terenu zbudowana jest z piasków, żwirów i głazów lodowcowych. Geneza sięga osadów lodowcowych (morenowych). Wodoprzepuszczalność na tym terenie jest bardzo dobra.

Analizowany teren leży w obrębie przypowierzchniowego występowania glin zwałowych stadiału środkowego zlodowacenia warty. Tworzą one wysoczyznę morenową falistą, zajmującą rozległe powierzchnie. Analiza przekroju geologicznego wskazuje, że miąższość tych glin (lokalnie pod niewielkim nadkładem piasków) jest zmienna. W rejonie Zwierek osiąga kilka metrów. Są to gliny szare, pyłowato-ilaste, z niewielką zawartością frakcji żwirowej (do 3–8%) i dużej zawartości węgla wapnia (13–14%). W skład kompleksu oprócz glin zwałowych, wchodzi również ility i mułki zastoiskowe. Ciągła, dobrze wykształcona warstwa osadów słabo przepuszczalnych w rejonie Protasów sprawia, że na tym obszarze brak jest głównego poziomu użytkowego wód podziemnych. Przedstawione powyżej rejonu wydzielono na podstawie obrazu budowy geologicznej przedstawionego na arkuszu Zabłudów, szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000 (Kurek, Preidl, 2000, 2003). Zaznaczyć należy, że charakterystyka litologiczna utworów stanowiących naturalną barierę geologiczną, przedstawiona w objaśnieniach do mapy geologicznej, jest bardzo ogólna i nie opisuje w pełni cech izolacyjnych warstwy.

Na obszarze leżącym w granicach opracowania nie ma udokumentowanych złóż kopalin. Tereny objęte analizą nie są zagrożone ruchami osuwiskowymi, na których mogą występować powierzchniowe ruchy masowe.

W podziale byłego województwa białostockiego na regiony glebowo-rolnicze obszar gminy Zabłudów w dominującej części zaliczany jest do regionu Zabłudowskiego. Wśród gruntów ornych gleby wytworzone z piasków zajmują ok. 55% powierzchni, a z glin ok. 45%. Jest to

region przewagi gleb kompleksów 6 i 7 z dużym udziałem gleb kompleksów 2 i 4 wytworzonych z glin. Znaczny procent gleb w tym regionie ma nieuregulowane stosunki wodne. Wśród użytków zielonych przeważają łąki i pastwiska kompleksu 2z. Użytki rolne to najczęściej enklawy śródleśne oraz towarzyszące lasom w strefie brzeżnej grunty orne, a także użytki zielone położone w dolinach rzek. Przydatność rolnicza gruntów rolnych w tym regionie jest bardzo niska, przeważają gleby kompleksu 6 i 7, a użytki zielone kompleksów 2z i 3z. Pod względem typologicznym gleby gminy Zabłudów są mało zróżnicowane. Na obszarze gminy dominują gleby pseudobielicowe (A). W dolinach rzek, cieków wodnych i obniżeniach terenowych występują gleby murszowo-mineralne, mułowo-torfowe oraz torfowe. Na omawianym terenie występują grunty rolne klasy IIIb, IVa, V, VI, Ps oraz nieużytki, grunty budowlane, wody powierzchniowe i lasy.

Na obszarze objętym opracowaniem, na podstawie szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Zabłudów (Kurek, Prejdl, 2000, 2003) i Wojskowej mapy topograficznej w układzie 1942 w skali 1:50 000, dokonano ogólnej oceny warunków podłoża budowlanego. O warunkach geologiczno-inżynierskich decydują: rodzaj i stan gruntów, ukształtowanie terenu, a także położenie zwierciadła wód gruntowych i ewentualne zagrożenie procesami geodynamicznymi. Uwzględniając te kryteria stwierdzono, że korzystnymi warunkami budowlanymi charakteryzują się obszary pokryte mało skonsolidowanymi spójnymi gruntami morenowymi (glinami, glinami piaszczystymi w stanie półzwałym i twaroplastycznym).

Teren gminy Zabłudów leży w zlewni rzeki Narew, która jest bezpośrednim odbiornikiem wód powierzchniowych z terenu gminy. Rzeka Narew płynie ze wschodu na zachód i stanowi południową granicę gminy. Część północna i północno-wschodnia gminy należy do zlewni rzeki Supraśl, która jest dopływem Narwi. Obszar objęty opracowaniem odwadnia ciek spod Dojlid, który stanowi początkowy odcinek rzeki Białej. Jest to zlewnia elementarna poziomu szóstego. Na terenie opracowania rzeka Biała płynie rowem, początkowo z południa na północ, następnie zmienia kierunek i płynie ze wschodu na zachód. Jest to ciek główny, typu stałego. Szerokość odbiornika waha się od 3 do 5m.

Zgodnie z podziałem dokonany w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły teren objęty studium zlokalizowany jest w obszarze oznaczonym kodem europejskim, leżącym w obszarze dorzecza Wisły, w obszarze Jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzeki Biała, kod: PLRW2000172616899, i jednolitych części wód Podziemnych (JCWPd) o kodzie PLGW230052.

Charakterystyka JCWP rzeki Biała

- scalona część wód -SW 1018,
- region wodny – Środkowej Wisły,
- kod obszaru dorzecza – 2000,
- kod JCWP – PLRW2000172616899,,
- typ – potok nizinny piaszczysty,
- status – silnie zmieniona część wód,
- ocena stanu – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona.

Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku ogólna ocena stanu wód rzeki Biała jest od wielu lat zła, na co ma wpływ wielkość oddziaływania

Aglomeracji i mały przepływ naturalny wód w stosunku do ilości odprowadzanych, dobrze oczyszczonych ścieków. W ocenie jakości uwidacznia się zły stan ekologiczny rzeki oraz wpływ związków biogenych powodujących eutrofizację wód. Ocena potencjału ekologicznego - wody zakwalifikowano do V klasy – potencjał zły. O klasyfikacji zdecydował wskaźnik biologiczny: makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI) oraz przekroczenie wartości dopuszczalnej stężenia azotu Kjeldahla, azotu azotanowego, azotu ogólnego, fosforanów, fosforu ogólnego. Ocena stanu chemicznego - wskazała stan poniżej dobrego ze względu na ponadnormatywne stężenie benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu. Stan wód - będący wypadkową stanu ekologicznego i stanu chemicznego oceniono jako zły. Ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, iż jcw jest wrażliwa na eutrofizację komunalną.

Do działań niezbędnych dla osiągnięcia celów środowiskowych zaliczono m.in.: działania związane z unieszkodliwianiem ścieków bytowo-gospodarczych (rozbudowa sieci kanalizacyjnej, budowa i kontrola użytkowania szczelnych szamb oraz oczyszczalni przydomowych), unieszkodliwianiem odpadów (likwidacją dzikich wysypisk, gromadzeniem i oczyszczaniem odcieków ze składowisk, zagospodarowaniem osadów ściekowych), zapobieganiem awariom (opracowanie stosownych programów) i kształtowaniem zagospodarowania terenu (tworzenie stref buforowych wokół wód oraz opracowanie planów zagospodarowania dla stref i obszarów ochronnych dla wód oraz stref zagrożonych powodzią).

Na analizowanym terenie występują niewielkie sztuczne zbiorniki wodne.

Na omawianym terenie zagrożenia powodziowe nie występują.

Na terenie gminy Zabłudów nie występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych. Najbliżej położony udokumentowany zbiornik wód podziemnych GZWP nr 218 – „Pradolina rzeki Supraśl” położony jest na terenie gmin Wasilków i Białystok.

Warunki hydrogeologiczne omawianego terenu przedstawiono na podstawie mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 (Madejska, Madejski, 1998). Na opisywanym obszarze podstawowe znaczenie użytkowe ma czwartorzędowe piętro wodonośne. Piętra starsze praktycznie nie są rozpoznane pod względem warunków hydrogeologicznych (Madejski, Madejska, 1998). Na profil czwartorzędu składają się tutaj głównie osady zlodowaceń południowopolskich i środkowopolskich. Zawodnione są piaszczysto-żwirowe utwory interglacjalne i interstadialne o miąższości od kilku do ponad 20 m. Zostały tu wydzielone dwa wgłębne poziomy wodonośne: w obrębie osadów interglacjału wielkiego jako tzw. poziom spągowy i w obrębie osadów interstadiału Pilicy jako tzw. poziom międzymorenowy. Poziomy głębsze charakteryzują się napiętym zwierciadłem wody występującym na wysokości około 135 m do 155 m.

Główny poziom wodonośny charakteryzuje się miąższością w przedziale 10 – 20 m, a wydajności potencjalne otworów studziennych osiągają zazwyczaj 30 – 70 m³/h. Na omawianym obszarze nie wydzielono głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP).

Jakość wód podziemnych jest stale monitorowana przez WIOŚ w Białymstoku. Wody poziomu przypowierzchniowego zostały ocenione jako dobre (klasa Ib), nie wymagające uzdatniania. Główne poziomy wodonośne na opisywanym obszarze, w niewielkim stopniu są narażone na niekorzystne wpływy antropogeniczne. Wynika to nie tylko z faktu izolacji grubą warstwą glin glacialnych, ale także ze sposobu użytkowania obszaru.

Istniejące warunki hydrologiczne gminy Zabłudów kwalifikują się do rejonu o bardzo ograniczonych, lokalnie dobrych zasobach wód podziemnych. Zaopatrzenie ludności w dobrą wodę pitną powinno odbywać się w oparciu o ujmowanie wód z poziomu międzymorenowego lub spągowego. Istniejące zasoby wód podziemnych i powierzchniowych są wystarczające do rozwoju gospodarczego gminy.

Charakterystyka JCWPd:

    kodzie PLGW200052,
    stan ilościowy – dobry,
    stan chemiczny – dobry,
    ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona.

Biorąc pod uwagę charakter i skalę studium nie przewiduje się możliwości pogorszenia stanu wód podziemnych lub trudności w osiągnięciu celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych.

Według podziału Polski na krainy przyrodniczo-leśne, omawiany teren gminy Zabłudów znajduje się w granicach II Krainy przyrodniczo-leśnej, Mazursko-Podlaskiej, mezoregion Wysoczyzny Białostockiej. W podziale administracyjnym lasy gminy Zabłudów należą do Nadleśnictwa Żednia. Na terenie gminy Zabłudów lasy stanowią 31% ogólnej powierzchni. Na terenie objętym studium nie występują lasy ochronne.

W obszarze opracowania znajduje się niewielki obszar leśny, obręb Protasy, o pow. 1,41 ha i obręb Zwierki o pow. 587 m². W układzie typów siedliskowych to bór mieszany świeży (BMśw) z przewagą drzewostanu sosnowego w wieku 55-60 lat. Rośnie na glebach o niskiej bonitacji, glebach bielicoziemnych ze słabo rozwiniętym podszytem, ubogim runem krzewinkowym (borówki, wrzos) z udziałem mchów. Na analizowanym terenie dominują gatunki borowe klasy Vaccinio – Piceetea we wszystkich warstwach zbiorowiska. W runie leśnym można zauważyć gatunki krzewinkowe i trawiaste. W warstwie zielnej występuje między innymi borówka czarna.

Pozostała część opracowania to tereny rolne, łąki i nieużytki, częściowo zabudowane. Na omawianym terenie obok upraw jednorocznych dominuje roślinność segetalna. Bezpośrednio na terenie objętym zmianą studium nie występuje roślinność o wysokich walorach przyrodniczych.

Gatunki flory występujące na terenach rolniczych to przede wszystkim rośliny budujące segetalne zbiorowiska roślinne, w tym tak zwane chwasty polne (Balcerkiewicz i Pawlak 2010). Gatunki chwastów segetalnych tworzą swoje własne zbiorowiska, powiązane z typem gleby i określonym gatunkiem rośliny uprawnej. Powszechnie znane chwasty segetalne to np. mak polny, chaber bławatek, rumianek pospolity *M.chamomilla*. Mniej znane, lecz posiadające stosunkowo szeroką amplitudę wymagań i występujące powszechnie, są np. fiołek polny *Viola arvensis*, skrytek polny *Aphanes arvensis*, przetacznik trójlistkowy *Veronica triphyllos*, czy tobołki polne *Thlaspi arvense*.

Żaden z typowych gatunków roślin segetalnych nie jest objęty ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Obecnie spośród taksonów związanych z szeroko rozumianymi terenami rolnymi, ochronie gatunkowej podlegają tylko zaraza gałęzista *Orobanche ramosa* i centuria pospolita *Centaurium erythraea*, które tu nie występują.

Grupę roślin ściśle związanych z uprawami wzbogaca kilkadziesiąt gatunków zasiedlających inne siedliska krajobrazu rolniczego – miedze, zadrzewienia przydrożne, oczka śródpolne i brzegi rowów, gdzie przenoszą się siedliska naturalnych.

Warto pamiętać, iż szereg pospolitych i często jeszcze spotykanych gatunków flory terenów rolniczych posiada znaczną wartość jako rośliny lecznicze i surowiec zielarski. Wymienić tu można np. skrzyp polny *E. arvense*, rumianek pospolity czy dziurawiec zwyczajny *Hypericum perforatum*.

Zróżnicowana i liczna jest dziko żyjąca fauna zasiedlająca tereny rolnicze, w tym pola uprawne. Jej bogactwo uzależnione jest od takich czynników, jak m. in. region geograficzny, uwarunkowania historyczne, struktura upraw i intensywność gospodarki rolnej, obecność w pobliżu ekosystemów naturalnych (Tryjanowski 2009, Tryjanowski i in. 2011). Bardzo liczna część fauny agrocenoz to gatunki ciepłolubne, szczególnie wśród bezkręgowców. Należy tu m. in. szereg gatunków chrząszczy z rodziny czarnuchowatych Tenebrionidae i biegaczowatych Carabidae, przedstawiciele rzędu prostoskrzydłych Orthoptera, rodzin łączynowatych Decticinae i świerszczy Gryllidae, wśród błonkówek Hymenoptera niektóre mrówki, pszczoły, trzmiele, osy, a także część pajaków, np. Skakunów Salticidae i gryzieli Atypidae. Natomiast spośród kręgowców typowo ciepłolubnymi gatunkami związanymi m. in. z terenami rolniczymi, szczególnie odłogowanymi polami, są np. jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, gniewosz plamisty *Coronella austriaca* i świergotek polny.

Istnieje liczna grupa zwierząt, dla których tereny rolnicze, w tym również pola uprawne są podstawowym siedliskiem bytowania. Wśród kręgowców żyjących w krajobrazie rolniczym powszechnie znane są np. skowronek *Alauda arvensis*, kuropatwa *Perdix perdix*, przepiórka *Coturnix coturnix* czy zając szarak *Lepus europaeus*. Mniej znany jest potrzęsacz *Emberiza calandra* czy typowy mieszkaniec zadrzewień śródpolnych ortolan *E. hortulana*.

Duża grupa zwierząt wykorzystuje tereny pól uprawnych i odłogów jako żerowiska, natomiast ich miejsca rozrodu czy zimowania znajdują się w innych siedliskach. Należą do nich np. niektóre gatunki motyli z rodzin modraszkowatych Lycaenidae czy rusałkowatych Nymphalidae, szereg gatunków ptaków, np. bocian biały, myszołów zwyczajny *Buteo buteo*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, trznadel *E. citrinella* oraz duże ssaki, takie jak lis *Vulpes vulpes*, sarna *Capreolus capreolus* czy dzik *Sus scrofa*. Dla wielu gatunków ptaków wędrownych otwarte, rozległe tereny pól uprawnych, szczególnie w dolinach rzecznych i w ich otoczeniu, są miejscem odpoczynku i żerowania podczas migracji. Wymienić tu należy przede wszystkim łabędzie *Cygnus sp.*, gęsi *Anser sp.*, siewkowe (np. siewki złote *Pluvialis apricaria* i czajki *Vanellus vanellus*), żurawie *Grus grus* oraz szereg gatunków ptaków wróblowych Passeriformes (np. zięby *Fringilla coelebs*). O liczebności i różnorodności zatrzymujących się stad decyduje głównie obecność nieprzeoranych ściernisk oraz rodzaj upraw. Szczególnie dużym zainteresowaniem ptaków cieszą się w tych okresach pola rzepaku oraz późniwe pozostałości kukurydzy.

Wśród gatunków dziko żyjących znaczny udział mają te, dla których tereny rolnicze są ważnym lub jedynym miejscem egzystencji. Szereg źródeł podaje, iż większość populacji roślin i zwierząt związanych z krajobrazem rolniczym zmniejsza swoją liczebność, a przyczyną takich procesów są zmiany klimatyczne i inwazje obcych gatunków (Gore 2007, Głowaciński in. 2011).

Gmina Zabłudów charakteryzuje się umiarkowanie przekształconym środowiskiem naturalnym, zróżnicowaniem ekosystemów i stosunkowo niską presją antropogeniczną. W krajobrazie dominuje mało zróżnicowana struktura ekologiczna – typ krajobrazu naturalnego o charakterze rolniczo-leśnym oraz krajobraz zurbanizowany terenów wsi Protasy. Nie występują tu dominanty architektoniczne.

Na podstawie mapy rozmieszczenia przedmiotów ochrony wraz z lokalizacją działań ochronnych w obszarze Natura 2000 Ostoja Knyszyńska oraz mapy lokalizacji działań ochronnych i gatunków ptaków w obszarze natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB 200003 będących złącznikami Planów zadań ochronnych w/w obszarów Natura 2000, nie stwierdzono występowania na analizowanym terenie stanowisk gatunków ptaków, siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, gatunków ślimaków, gatunków owadów, gatunków ryb, gatunków płazów, gatunków ssaków będących przedmiotem ochrony. Jednocześnie nie odnotowano wskazań w zakresie konieczności działań ochronnych dla poszczególnych gatunków.

Gmina Zabłudów leży w Podlaskim regionie klimatycznym, w subregionie Białostockim, w klimacie umiarkowanym przejściowym, o zwikszonych wpływach kontynentalizmu. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6.8° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (średnia miesięczna temperatura 17.3° C), a najchłodniejszym styczeń (- 4.3° C). Średnia roczna suma opadów wynosi 593 mm. Największymi sumami opadów charakteryzują się miesiące od maja do sierpnia, z maksimum w lipcu. Najmniejsze opady występują w okresie od stycznia do marca. Opady śniegu stanowią ok. 21% rocznej sumy opadów. Średnia liczba dni z opadem przekraczającym 0,1 mm wynosi 169, w tym ok. 63 dni z opadami śniegu. Najwyższe dobowe sumy opadów występują w czerwcu i sierpniu (w badanym wieloleciu odpowiednio 90,6 i 80,2 mm). Zachmurzenie jest mało zróżnicowane w skali roku, a jego średnia roczna wartość wynosi 5,4 (w 8-stopniowej skali). Największym zachmurzeniem charakteryzują się miesiące zimowe (listopad – luty, z maksimum w listopadzie i grudniu), a największa średnia liczba dni pogodnych (4 – 5) występuje w maju, marcu i sierpniu. Średnia prędkość wiatru wynosi 2,8 m/s. Najczęściej występują wiatry słabe (1-3 m/s) – 54% czasu i umiarkowane (4-9 m/s) – 31,4% Dominują wiatry z kierunków zachodniego i południowo-zachodniego. Górniaka (2000).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku corocznie dokonuje oceny stanu jakości powietrza atmosferycznego, na podstawie pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Do głównych zanieczyszczeń powietrza w rejonie zalicza się:

- rozproszone źródła emisji z sektora komunalno-bytowego,
- zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów,
- miejskie przedsiębiorstwa energetyki cieplnej i zakłady przemysłowe.

Na omawianym terenie nie występują miejskie przedsiębiorstwa energetyki cieplnej i zakłady przemysłowe. W emisji pochodzącej z transportu drogowego największy udział mają zanieczyszczenia pyłowe, tlenki azotu oraz niemetanowe lotne związki organiczne. Niski jest udział dwutlenku siarki oraz benzo(a)pirenu. Bilans wskazuje, że emisja ze strefy podlaskiej ma dominujący udział w całkowitej emisji z transportu drogowego. Emisja z rolnictwa stanowi marginalne wartości i w stosunku do wyżej opisanych źródeł nie ma decydującego wpływu na wartości bilansowe.

W strefie aglomeracja białostocka wyniki badań pyłu PM 2,5 uzyskane w 2016 roku wykazały również wysokie wartości, jednakże nie przekroczyły one norm dopuszczalnych dla 2016 roku. Na terenie województwa podlaskiego w 2016 r. stwierdzono przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu w strefie aglomeracja białostocka (kryterium - ochrona zdrowia) oraz w strefie podlaskiej (kryterium - ochrona roślin) klasyfikujące te strefy do klasy D2 (*INFORMACJA Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu białostockiego, WIOŚ BIAŁYSTOK, listopad 2016*).

Na analizowanym obszarze odczuwalne są wpływy mikroklimatu t.j.: większe uwilgotnienie, różnice termiczne, itp.

Do głównych źródeł hałasu wpływających na zwiększenie uciążliwości akustycznej dla środowiska zewnętrznego należą: ruch drogowy, ruch kolejowy oraz zakłady przemysłowe. W roku 2016 Inspektorat nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego w Zabłudowie. Ze względu na charakter zabudowy istniejącej i planowanej można stwierdzić, że w przypadku pomiarów hałasu długookresowego nie powinny nastąpić przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu. Przekroczenia mogą występować przy drodze krajowej nr 19 (poza terenem opracowania). Z pomiarów w latach ubiegłych najczęściej notowane były przekroczenia od 5 do 10 dB, rzadziej do 5 dB (dla pory dnia i nocy).

Źródłem pól elektromagnetycznych są przeważnie urządzenia i linie energetyczne. W 2015 r. WIOŚ w Białymstoku prowadził pomiary pól elektromagnetycznego na terenie miasta Zabłudów. Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów. Należy zauważyć, iż pomimo wzrostu liczby uruchamianych nadajników komórkowych na terenie województwa podlaskiego, nie obserwuje się wzrostu zmierzonych wartości pól elektromagnetycznych. W porównaniu z wynikami z lat poprzednich, uzyskane w 2015 r. wartości utrzymują się na zbliżonym poziomie.

Na obszarze objętym studium przebiegają linie energetyczne oraz gazociąg wysokiego ciśnienia DN 100, (stanowiącego odgałęzienie od istniejącego gazociągu DN 250 Bobrowniki-Rembelszczyzna do stacji gazowej wysokiego ciśnienia Zabłudów).

W 2016r. na terenie powiatu białostockiego nie odnotowano poważnych awarii jak również zdarzeń o znamionach poważnych awarii, zarówno na terenie zakładów jak i w transporcie drogowym i kolejowym towarów niebezpiecznych.

Na terenie objętym opracowaniem występuje stanowisko archeologiczne, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Położone jest na działkach nr geod. 77/1 i 78/1 (dane z 1988r.) w obrębie Protasy - stanowisko nr 1 (AZP 38-88/1). Jest to osada z okresu XVI-XVII w. Stanowisko jest objęte ochroną konserwatorską. Przedmiotowy teren poza w/w stanowiskiem nie jest objęty strefą ochrony konserwatorskiej, ochrony ekspozycji, ochrony krajobrazu. Na terenie gminy Zabłudów do obiektów będących dobrami kultury zaliczyć można kapliczki, krzyże przydrożne i pomniki.

W przypadku braku realizacji ustaleń studium stan środowiska przyrodniczego nie ulegnie znaczącym przekształceniom. Tereny pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jest jednak duże prawdopodobieństwo, że będzie wzrastające zainteresowanie powstaniem zabudowy usługowej i mieszkaniowej. Dostosowanie poprzez zapisy planu funkcji użytkowania terenu i określenie w przepisach szczególnych (uzyskane decyzje zgodnie z wymogami prawa) intensywności zagospodarowania terenu do uwarunkowań przyrodniczych zapewni trwałość podstawowych procesów przyrodniczych i warunki odnawialności zasobów środowiska przyrodniczego.

2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Zamysł terminu “oddziaływanie znaczące” wymaga zobiektywizowanej interpretacji. Istotność oddziaływania powinna być jednocześnie ustalana w odniesieniu do specyficznych cech i warunków środowiskowych, obszaru chronionego, którego dotyczy dokument, ze szczególnym uwzględnieniem celów ochrony obszaru. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem został opisany powyżej. Teren objęty prognozowaniem położony jest poza obszarami Natura 2000 oraz formami ochrony, o których mowa w ustawie o *ochronie przyrody*. Na terenie objętym prognozowaniem nie odnotowano obecności gatunków chronionych. Omawiany teren nie jest objęty ochroną krajobrazową. Do obiektów stwarzających potencjalne zagrożenie dla stanu środowiska i zdrowia ludzi na przedmiotowym terenie można zaliczyć istniejące ulice, na których ruch pojazdów podwyższa emisję hałasu i zanieczyszczeń, gazociąg oraz linie energetyczne. Realizacja zmiany studium nie wpłynie negatywnie na zdrowie i życie ludzi oraz środowisko przyrodnicze. Zabudowa mieszkaniowa lub usługowa wiąże się głównie z utwardzeniem terenu i oddziaływaniem w granicach działki inwestora. Studium zakłada wyposażenie terenu w pełną infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, co wyklucza negatywne oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne. Na omawianym obszarze ochroną są objęte jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych, w myśl przepisów szczególnych. Mając na uwadze planowany sposób zagospodarowania terenu gminy oraz istniejący stan środowiska przyrodniczego nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania po zrealizowaniu planowanych kierunków zagospodarowania. W tym rozdziale skupiono się na terenach, na których obowiązują szczególne przepisy prawa. Należy przy tym zaznaczyć, że studium uwarunkowań wyznacza tylko kierunek sposobu zagospodarowania. Doszczegółowienie parametrów zabudowy i powierzchni przeznaczonych do zabudowy następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zgodnie z przepisami szczególnymi. Oceniając stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem przyjęto jako wytyczne, obowiązujące przepisy prawa i położenie danego obszaru. Głównym wyznacznikiem strefy zabudowy będzie rzeka Biała, która w strukturach przyrodniczych stanowi ważny element podstawowego układu hydrograficznego, a jednocześnie fragment powiązanych ciągów przyrodniczych, a także położenie gazociągu, linii energetycznych i istniejących dróg.

3. Istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

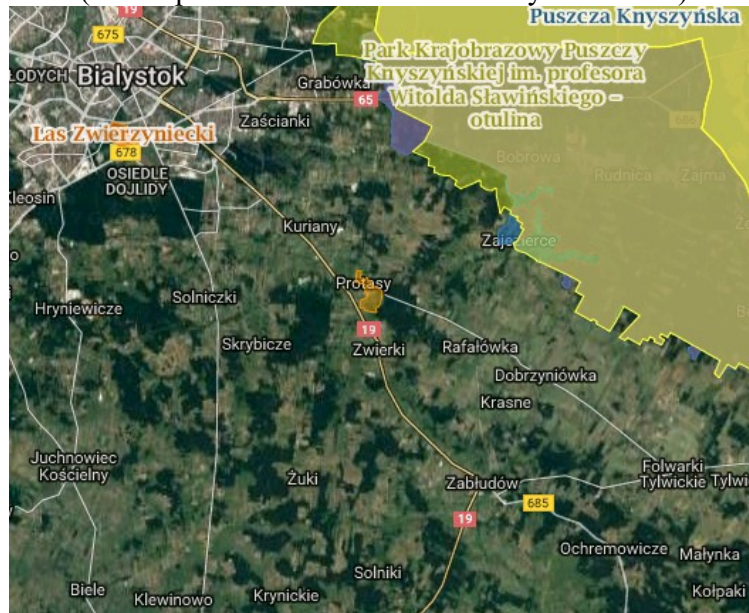
Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska, szczególnie dotyczących obszarów objętych ochroną, w tym obszarów Natura 2000 i korytarzy ekologicznych, należy utrzymanie spójności sieci powiązań przyrodniczych, przy jednoczesnym założeniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Na obszarze gminy Zabłudów do obszarów i obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych ochroną prawną należą:

- 1) Obszar Chronionego Krajobrazu – „Dolina Narwi”,
- 2) Otulina Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego,
- 3) Obszary Natura 2000:
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 (OSO) „Puszcza Knyszyńska” (kod obszaru: PLB 200003),

- Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 (OSO) „Dolina Górnej Narwi” (kod obszaru PLB200007),
  - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) “Ostoja Knyszyńska” (PLH 200006),
  - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) “Ostoja w Dolinie Górnej Narwi” (PLH 200010),
- 4) pomniki przyrody.

Na terenie objętym studium oraz w obszarze jego oddziaływania, nie występują siedliska i gatunki objęte ochroną prawną oraz wymagające ochrony w myśl ustawy o ochronie przyrody. Przedmiotowy teren leży poza granicami w/w obszarów i form ochrony przyrody, a także poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET. Realizacja projektowanego dokumentu ze względu na sposób zagospodarowania, skalę oraz położenie terenu nie będzie negatywnie oddziaływać na tereny objęte ochroną prawną. Planowany sposób zagospodarowania nie spowoduje fragmentacji obszarów chronionych i nie będzie barierą utrudniającą funkcjonowanie obszarów chronionych.

Mapa nr 2. Położenie analizowanego obszaru na tle form ochrony.
(teren opracowania zaznaczono żółtym kolorem)

źródło:gdos.gov.pl

Sąsiedztwo terenu objętego zmianą planu, ze względu na położenie obszarów podlegających ochronie w zasięgu około 20 km przedstawiono poniżej:

- 1) otulina Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej – 4 km,
- 2) Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi – 14 km,
- 3) Rezerваты (najbliższe):
  - a) Las Zwierzyniecki – 8,2 km,
  - b) Las Celiczański – 11,5 km,
  - c) Krasne – 12,6 km,
- 4) pomnik przyrody (wiąz szypułkowy) – 2,4 km,
- 5) Natura 2000 obszary specjalnej ochrony (ptasie):

- Puszcza Knyszyńska – PLB200003 – 6,4 km,
- Dolina Górnej Narwi – PLB200007 - 17, 2 km,
- 6) Natura 2000 specjalne obszary ochrony (siedliskowe):
- Ostoja Knyszyńska PLH - PLH200006 – 4,2 km,
- Ostoja w Dolinie Górnej Narwi - PLH 200010 – 17,2 km.

Ze względu na położenie oraz planowany sposób zainwestowania terenów objętych studium, realizacja dokumentu nie będzie miała negatywnego wpływu na tereny sąsiadujące oraz cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Na omawianym terenie nie stwierdzono występowania ponadlokalnych korytarzy ekologicznych, cennych siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i nie odnotowano żadnego stanowiska z 7 gatunków roślin naczyniowych wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady. Planowane inwestycje nie spowodują zagrożeń dla obszarów Natura 2000 oraz otuliny i Parku Krajobrazowego Puszcza Knyszyńska i Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi. Stwierdza się również brak docelowego występowania znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi, w tym na obszary objęte ochroną prawną, w szczególności na cele, przedmiot ochrony a także integralność i spójność obszarów Natura 2000 oraz korytarzy ekologicznych. Ze względu na odległość oraz charakter planowanych inwestycji, nie przewiduje się potencjalnego negatywnego oddziaływania na rezerваты, użytki ekologiczne i pomniki przyrody a także żyjącą w nim florę i faunę.

Na omawianym terenie nie stwierdzono obszarów leśnych, które posiadałyby status lasów glebochronnych, wodochronnych, lasów kluczowych dla tożsamości kulturowej, kompleksów leśnych odgrywających znaczącą rolę w krajobrazie. Krajobraz omawianego obszaru to tereny wiejskie, częściowo zurbanizowane, z elementami krajobrazu rolnego charakterystycznego dla obszarów wiejskich. W przypadku ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych – widokowych trudno o obiektywną ocenę. Mając na uwadze stan istniejący sąsiedztwa terenu (zabudowa wiejska, linie energetyczne, drogi, las) zdaniem oceniającego, planowana zmiana powinna zharmonizować walory widokowe, aczkolwiek jest to ocena subiektywna.

Rozwój społeczno-gospodarczy wiąże się również z wyłączeniem powierzchni biologicznie czynnej ze środowiska, w przypadku studium również terenów rolnych. Istotnym problemem ochrony jest presja rolnictwa związana ze stosowaniem nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, co ma wpływ na eutrofizację, a w konsekwencji postępujące, niekorzystne zmiany głównie w środowisku wodnym i glebowym. Zmiana sposobu zagospodarowania terenów objętych analizą była już oceniana na etapie ekofizjografii. Zmiana przeznaczenia terenów rolnych i niewielkiego obszaru terenów leśnych- gospodarczych, na funkcje mieszkaniowe i usługowe w omawianym przypadku będą korzystne dla ochrony środowiska i ludzi. Rozwój sieci osadniczej wiąże się aktualnie z jednoczesnym rozwojem tzw. infrastruktury służącej ochronie środowiska. Rozwój ośrodków wiejskich powoduje coraz większą presję na tereny dotychczas niezurbanizowane. Antropopresja ma więc coraz szerszy zasięg przestrzenny. Inwestycje o charakterze punktowym nie stwarzają większego problemu, ponieważ łatwiej jest dostosować je do obowiązujących przepisów.

Zakładany sposób zagospodarowania poszczególnych terenów oraz scentralizowanej infrastruktury towarzyszącej nie wpłynie negatywnie na jednolite części wód podziemnych i po-

wierzchniowych. Zastosowane rozwiązania wodno-kanalizacyjne zapewnią ochronę powierzchni gruntu jak i wód przed zanieczyszczeniami.

Na obszarze objętym studium nie występują tereny lub obiekty podlegające ochronie, ustalone na podstawie odrębnych przepisów, w tym tereny górnicze, a także narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Na terenie objętym opracowaniem występuje stanowisko archeologiczne, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Położone jest na działkach nr geod. 77/1 i 78/1 (dane z 1988r.) w obrębie Protasy - stanowisko nr 1 (AZP 38-88/1). Jest to osada z okresu XVI-XVII w. Stanowisko jest objęte ochroną konserwatorską. Pozostałe obszary nie są objęte strefą ochrony konserwatorskiej, krajobrazowej.

W przypadku odkrycia - podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych - przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym Wojewódzkiego Konserwatora zabytków lub Burmistrza Miasta i Gminy Zabłudów.

4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu istotne są ustalenia innych obowiązujących dokumentów, w których ujęto cele bezpośrednio lub pośrednio związane ze środowiskiem przyrodniczym i zdrowiem ludzi. Studium wykazuje zbieżność z zapisami poniższych dokumentów.

1) Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Działania adaptacyjne, podejmowane zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, będą dokonywane poprzez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę oraz technologie. Jednym z kluczowych wyzwań polityki rozwoju w Polsce w najbliższych latach będzie zapewnienie wzrostu gospodarczego z zachowaniem i efektywnym wykorzystaniem zasobów środowiska oraz adaptacją do zmian klimatu. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Rekomendowane kierunki działań adaptacyjnych dla województwa podlaskiego (<http://klimada.mos.gov.pl>) to:

- dostosowanie infrastruktury technicznej (systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, systemów energetycznych) w procesie projektowania i budowy do zmiennych warunków klimatycznych,
- zabezpieczenie zwierząt hodowlanych, szczególnie bydła, przed występowaniem stresu cieplnego i stosowne dostosowanie budynków inwentarskich,
- przygotowanie programów zabezpieczenia w wodę dobrej jakości w warunkach dłuższych okresów suszy i niedoborów wody zwłaszcza na terenach rolniczych.

Przy formułowaniu działań SPA przesądzono, że dokument powinien zawierać różne grupy działań adaptacyjnych, obejmujących zarówno przedsięwzięcia techniczne (np. budowę niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża), jak i zmiany regulacji prawnych, wdrożenie systemów monitoringu odnoszących się do poszczególnych dziedzin i obszarów oraz szerokie upowszechnianie wiedzy na temat koniecznej zmiany zachowań gospodarczych. Z punktu widzenia analizowanego studium najważniejsze kierunki działań zostały przyjęte do realizacji: dostosowanie infrastruktury technicznej (systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, systemów energetycznych) w procesie projektowania i budowy do zmiennych warunków klimatycznych. Należy więc uznać, że studium jest zbieżne z założeniami strategii.

2) Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW).

Najważniejszym przesłaniem RDW jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń. Wprowadza ona zintegrowaną politykę wodną mającą na celu zapewnienie ludziom dostępu do czystej wody pitnej po rozsądnej cenie, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny, przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska. Głównym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód, poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań w ramach zintegrowanych programów działań w państwach członkowskich. Zgodnie z przepisami RDW planowanie gospodarowaniem wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy i chroni wszystkie wody – rzeki, jeziora, wody przybrzeżne i wody podziemne oraz ustanawia system zarządzania zlewniowego. W Programie uwzględniono m.in. kierunki interwencji związane z ochroną zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków), budowę i odtwarzaniem systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wodnych oraz odtwarzaniem ciągłości ekologicznej i renatuaralizacją rzek, ograniczeniem presji rolnictwa (w ramach obszaru interwencji: gospodarka wodna). Zakłada też cele związane z racjonalizacją gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnieniem dobrej jakości wody pitnej oraz poprawą jakości wód powierzchniowych i podziemnych (w ramach obszaru interwencji: gospodarka wodno – ściekowa). W prognozowanym studium mamy do czynienia z ochroną hydromorfologii rzeki Białej, podłączeniem obiektów do scentralizowanego systemu wodno-kanalizacyjnego gminy i wyłączeniem terenów rolnych z użytkowania rolniczego. Można więc założyć, że zapisy studium są zgodne z celami RDW.

3) Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Podstawą prawną do opracowania dokumentu jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. Polska będąc członkiem Unii Europejskiej jest zobligowana do implementacji prawodawstwa unijnego do polskiego systemu prawnego. Powoduje to wiele trudnych do wypełnienia zobowiązań między innymi z zakresu ochrony środowiska. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym – „...Konieczne przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji”. W Policie Ekologicznej Państwa wiele uwagi poświęcono ochronie środowiska i zasobów naturalnych. Celem jest zachowanie różnorodności biologicznej z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju kraju. Można więc założyć, że zapisy studium są zgodne z celami Polityki Ekologicznej Państwa.

4) Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016-2022.

Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016-2022, zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze województwa oraz przywożonych na jego obszar, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, zużyte opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory. Wśród celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wskazano, m.in.: a). Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji b). Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie) c). Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska Wszystkie powyższe cele mają zapewnić właściwy stan środowiska w zakresie gospodarowania odpadami. Należy więc założyć że oba dokumenty są ze sobą zbieżne i będą realizowały właściwą politykę w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy i województwa podlaskiego.

5) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.

Cele zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego jak i jednostek samorządu terytorialnego nawiązują do celów określonych w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”, innych dokumentów rządowych oraz strategii i odnoszą się przede wszystkim do efektywnego wykorzystania stanu zagospodarowania, tworzenia warunków do poprawy jakości życia i zrównoważonego rozwoju oraz zwiększenia konkurencyjności województwa. Zasady zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego jak i gmin uwzględniają prymat rozwoju jakościowego nad ilościowym, symbiozę środowiska zurbanizowanego i przyrodniczego oraz wielofunkcyjność struktur przestrzennych w zakresie: ochrony środowiska i korzystania z jego zasobów, ochrony i kształtowania środowiska kul-

turowego, rozwoju funkcji gospodarczych województwa, wykorzystania szans i możliwości w istniejącym zagospodarowaniu, kształtowania systemu osadniczego i rozmieszczenia infrastruktury społecznej, rozwoju infrastruktury transportowej, energetycznej, wodociągowej i gospodarki odpadami. Ustalone w dokumentach kierunki zagospodarowania przestrzennego o charakterze prawnym, planistycznym, organizacyjnym i inwestycyjnym obejmują w szczególności: ochronę obszarów i obiektów środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenie i rozwój ponadlokalnej infrastruktury technicznej, zagadnienia ochronne oraz zagospodarowanie obszarów funkcjonalnych i problemowych. Zadania określone w studium są zbieżne z celami wyżej omawianych dokumentów. Wszystkie podjęte działania mają zapewnić ochronę środowiska naturalnego i przyczynić się do zachowania jego wysokich walorów.

6) Pakiet klimatyczno-energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.)
Zakłada następujące cele: redukcja emisji gazów cieplarnianych o 20% w 2020 r. w stosunku do emisji z roku 1990, a także 30% w przypadku zawarcia porozumienia międzynarodowego (w Kopenhadze, w grudniu 2009 r.). Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych do 20% w 2020 r. w bilansie energetycznym UE. Wdrożenie dyrektyw obejmujących swym zakresem trzy sektory gospodarki: produkcję energii elektrycznej, ciepłownictwo oraz transport. Sugeruje się, aby państwa członkowskie zapewniły 10% udziału energii odnawialnej (biopaliwa) w sektorze transportu, podniesienie o 20% efektywność energetyczną do 2020 r. oraz ograniczenie emisji o 21% w systemie EU ETS do 2020 r. w porównaniu do poziomu emisji z 2005 r. Projekt studium zakłada realizację w/w celów w miarę kompetencji gminy.

7) Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (SRWP 2020).
Przyjęte w dokumencie SRWP 2020 cele horyzontalne, z jednej strony warunkują, z drugiej zaś wspierają możliwość skutecznego osiągnięcia celów strategicznych. Przyjęte cele strategiczne zakładają równoległe prowadzenie działań na trzech kierunkach, tak aby zapewnić odpowiednio: konkurencyjną gospodarkę, powiązania krajowe i międzynarodowe, jakość życia. Powyższe cele strategiczne dotyczą obszarów życia społeczno-gospodarczego regionu, w którym świadoma interwencja może zapewnić bieżącą poprawę sytuacji mieszkańców. Konieczna dbałość o utrzymanie wysokiej jakości środowiska jest w układzie celów traktowana jako ważny czynnik zwiększający możliwość wzrostu konkurencyjnej gospodarki – szczególnie jej zielonych sektorów. Działania i postępy w ramach jednego celu strategicznego wzmacniają możliwość osiągnięcia lepszych wyników w ramach pozostałych celów. Podstawą rozwoju regionu jest konkurencyjna gospodarka. To ona tworzy miejsca pracy i prowadzi do wzrostu zatrudnienia, wzrostu dochodów i dobrobytu. Ponadto utrzymanie dobrej jakości środowiska uznano za kluczową determinantę wysokiej jakości życia mieszkańców regionu. Zadania ujęte w studium we wszystkich obszarach interwencji posłużą szczególnie realizacji celów operacyjnych 1.5. Efektywne korzystanie z zasobów naturalnych i 3.4. Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Można więc uznać że oba dokumenty są zbieżne.

8) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

IV Podstawowym instrumentem wdrażania postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Celem tego dokumentu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Powyższy cel ma być osiągnięty przez realizację ujętych w nim inwestycji. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków. Program ma za zadanie koordynowanie działań gmin i przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury. Zapisy studium są zgodne z celami KPOŚK.

9) Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej.

Programy ochrony powietrza dla strefy podlaskiej i aglomeracji białostockiej zostały opracowane w związku z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz bezo(a)pirenu. Głównym celem sporządzenia i wdrożenia programów ochrony powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w województwie. Realizacja zadań ma na celu zmniejszenie w powietrzu substancji zanieczyszczających w danej strefie do poziomu dopuszczalnego i utrzymania ich na takim poziomie. W studium uwzględniono realizację zadań związanych z celami ujętymi w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakość powietrza (np. większemu wykorzystaniu energii z OZE itp.). Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości powietrza w regionie, tym samym studium można uznać za zbieżne z programami ochrony powietrza.

10) Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa.

Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (ze zmianami) dotyczy ochrony wszystkich gatunków ptaków naturalnie występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich. Dyrektywą objęto ochronę, gospodarowanie i regulowanie liczebności tych gatunków. Państwa członkowskie podejmą wymagane działania w celu utrzymania populacji gatunków, na poziomie odpowiadającym przede wszystkim wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym, uwzględniając przy tym wymagania ekonomiczne i rekreacyjne, lub dostosowanie populacji tych gatunków do tego poziomu.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych za główny cel uznaje wspieranie zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych. Dyrektywa ma na celu przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej, poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Środki podejmowane zgodnie z dyrektywą mają na celu zachowanie lub odtworzenie, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory, ważnych dla Wspólnoty. Założenia obu Dyrektyw wzięto pod uwagę przy formułowaniu celów studium, przede wszystkim w obszarze zasoby przyrodnicze, chociaż analizowany obszar oraz obszar na który będą oddziaływały zrealizowane inwestycje leży poza obszarami Natura 2000, w odległości kilku km.

W obszarze objętym studium oraz w strefie oddziaływania realizacji jego zmiany, nie zostały zinwentaryzowane gatunki chronione. Planowane kierunki zagospodarowania terenu objętego studium nie będą bezpośrednim zagrożeniem dla któregośkolwiek gatunku będącego

przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. W skali całej ostoi Natura 2000 wpływ na w/w gatunki będzie bez znaczenia dla przetrwania i funkcjonowania populacji. Wśród licznie występujących gatunków zwierząt (sarna, lis dzik) w bezpośredniej strefie oddziaływania obszarów objętych studium nie stwierdzono występowania gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to związane z presją antropogeniczną, przede wszystkim siecią dróg komunikacyjnych.

Najcenniejsze pod względem przyrodniczym obszary są już objęte ochroną prawną, a chronione obiekty tworzą krajowy system obszarów chronionych (KSOCh), obejmujący parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych. Dyrektywa Siedliskowa nie określa sposobów ochrony poszczególnych siedlisk i gatunków, ale nakazuje zachowanie tzw. właściwego stanu ich ochrony. Realizacja wyznaczonego kierunku zainwestowania nie przerwie ciągów ekologicznych, które są ściśle związane z rzeką Białą. Ze względu na położenie oraz planowany sposób zainwestowania, realizacja studium będzie miała znaczenie lokalne, nie będzie miała negatywnego wpływu na cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Celami ochronnymi istotnymi dla projektowanego dokumentu jest ochrona zdrowia ludzkiego, utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych, stanu hałasu, powietrza atmosferycznego, a także klimatu.

Bardzo ważna jest ocena oddziaływania na środowisko planowanych zmian w kontekście ochrony wód i osiągnięcia celów środowiskowych ustalonych na podstawie Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Przy określaniu celów środowiskowych opierano się na aktualnych wynikach oceny stanu JCWP i JCWPd. Głównym celem wyznaczonym dla JCWP zgodnie z RDW jest utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych. Celem środowiskowym jest osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód, to znaczy dobrego lub bardzo dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód. Cel ten został zdefiniowany poprzez przypisanie JCWP parametrów charakteryzujących. Pomimo niezadawalających aktualnych stanów JCW ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych została zdefiniowana jako niezagrażona. Celem środowiskowym dla JCWPd jest: utrzymanie/osiągnięcie dobrego stanu chemicznego, utrzymanie/osiągnięcie dobrego stanu ilościowego wód. Cel ten został zdefiniowany i osiągnięty poprzez przypisanie JCWPd parametrów charakteryzujących dobry stan chemiczny oraz dobry stan ilościowy. Realizacja zabudowy mieszkaniowej i usługowej nieuciążliwej wyposażonej w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną nie będzie miała negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe jak i podziemne, jak również na wyznaczone cele środowiskowe.

Zagadnieniem istotnym są kwestie związane ze zmianami klimatu oraz z adaptacją do zachodzących zmian klimatycznych. Kwestie oddziaływania klimatu należy rozpatrywać na dwóch płaszczyznach: jak przedsięwzięcie oddziałuje na kwestie związane ze zmianami klimatu oraz w jaki sposób zmiany klimatu mogą wpływać na przedsięwzięcie. W dokumentach strategicznych dotyczących klimatu jako wrażliwe na zmiany klimatu wskazano między innymi obszary zurbanizowane. Analizę wrażliwości na oddziaływanie umownych kategorii klimatu przeprowadzono dla 5 rodzajów budownictwa, w tym dla budownictwa mieszka-

niowego na terenach zurbanizowanych, do których zaliczają się omawiane przedsięwzięcia planowane w studium. Na wszystkie rodzaje budownictwa warunki klimatyczne wywierają wpływ zależnie od: lokalizacji obiektu budowlanego, posadowienia i fundamentowania, konstrukcji nośnej obiektu, obudowy zewnętrznej obiektu i jej termoizolacyjność, instalacji wewnętrznych, wykonawstwa budowlanego. Lokalizacja obiektów została wyznaczona w studium zagospodarowania przestrzennego. Posadowienie budynków, konstrukcja nośna, termoizolacyjność zostaną dostosowane do warunków klimatycznych i będą odporne na takie zagrożenia jak: zmiany temperatury, obciążenie wiatrem i śniegiem (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa). Wykonawstwo budowlane będzie pod nadzorem osoby posiadającej stosowne uprawnienia. Instalacje: wodno-kanalizacyjne, grzewcze, OZE oraz wentylacyjno-klimatyzacyjne zostaną przystosowane do warunków pogodowych oraz obowiązujących przepisów prawa.

Głównymi zagrożeniami dla skupisk zabudowy mieszkaniowej, spowodowanymi zmianami klimatycznymi są: zwiększone opady, zmniejszenie prędkości wiatru, niska retencja wód opadowo-roztopowych, zmiana cyrkulacji powietrza. Nadmierne ilości wody spowodowane gwałtownymi deszczami będą odprowadzane zgodnie z ustaleniami miejscowego planu na terenie nieruchomości objętej inwestycją oraz do kanalizacji. Po zrealizowaniu inwestycji będzie dochodziło do zmniejszenia prędkości wiatru ze względu na nową zabudowę, a zatem również do zmiany cyrkulacji powietrza. Zmniejszy się również retencja wód opadowo-roztopowych z powodu utwardzenia terenu przeznaczonego w studium do zabudowy.

W związku ze zmianami klimatu mogą pojawiać się zjawiska ekstremalne: nawałne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska. Na terenie objętym prognozowaniem nie odnotowano w/w zjawisk ekstremalnych oprócz fali upałów w poszczególnych latach. Planowane kierunki zainwestowania pozwalają na uznanie, że założenia studium nie zawierają ustaleń mogących mieć racjonalny związek ze zmianami klimatu. Planowane przedsięwzięcia nie kolidują z celami polityki klimatycznej. Oceniane zmiany studium wychodzą na przeciw potrzebom adaptacji do zmian klimatycznych poprzez: dostosowanie infrastruktury technicznej i zabudowy do ekstremalnych zjawisk pogodowych (intensywne opady, wysokie temperatury w warunkach miejskiej wyspy ciepła), zapewnienie retencji wodnej adekwatnej do potrzeb, zapewnienie rezerw wody pitnej.

Trudno jednoznacznie ocenić oddziaływania na klimat ze względu na przyjęty stopień ogólności (w Strategicznym planie adaptacji ...) który sprawia, że mogą one obejmować bardzo szerokie pole interwencji. Do projektów wpływających na minimalizowanie oddziaływania na zmiany klimatu należy zaliczyć realizację działań związanych z: wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, podniesieniem sprawności obiektów energetycznych, zamianą paliw na mniej emisyjne, podniesieniem sprawności źródeł energii (np. poprzez kogenerację). Większość działań jest niezależna od bezpośredniego inwestora. Nie mniej ocenia się, że planowane przedsięwzięcia nie będą negatywnie oddziaływać na zmiany klimatu.

Zdrowie ludzkie ściśle zależne jest od stanu powietrza atmosferycznego oraz emisji hałasu. Planowane inwestycje nie są związane z emitowaniem nadmiernego hałasu ani zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego. Przyjmując za tło obecny stan środowiska nie prognozuje się przekroczeń norm jakości powietrza oraz hałasu w wyniku realizacji planowanych inwestycji.

5. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na

cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Należy tutaj podkreślić, iż kwalifikację różnego rodzaju oddziaływań często trudno określić. Sformułowania nie precyzują jednoznacznie przedziału czasowego, ani charakteru oddziaływań. Warto zatem zaakcentować, że opis wszelkich uciążliwości ze strony projektu studium nie musi uwzględniać wszystkich oddziaływań, ponieważ przy wielu przedsięwzięciach pewne rodzaje uciążliwości nie będą występować na żadnym z etapów: realizacji, eksploatacji czy ewentualnej likwidacji. Przewidywane znaczące oddziaływania na zdrowie ludzi oraz środowisko przyrodnicze, a także ich wzajemne zależności zostały opisane w poszczególnych rozdziałach. W prognozie skupiono się na zagadnieniach istotnych między innymi dla dyrektywy RDW oraz kwestiach związanych ze zmianami klimatu i adaptacją do zachodzących zmian klimatycznych. Oddziaływania związane z jakością powietrza oraz hałasem zostały opisane pod kątem obowiązujących przepisów prawnych. Na etapie przedinvestycyjnym jakim jest studium trudno jednoznacznie prognozować. Studium dotyczy terenu, na którym realizowana jest zgodnie z obowiązującymi planami infrastruktura, zabudowa mieszkaniowa, usługowa, bądź teren nie był do tej pory zagospodarowany. Z punktu widzenia zapisów obowiązującego studium oraz wymogów przepisów szczególnych dotyczących projektów budowlanych, zmiana ta nie wpłynie negatywnie na żaden z aspektów środowiskowych.

Wśród pozytywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi, poprzez realizację planu należy wymienić przede wszystkim ogół zadań przewidzianych do realizacji w ramach obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zwiększenie stosowania infrastruktury z zakresu energii odnawialnej. Istotne znaczenie dla zdrowia i życia ludzi może mieć również realizacja zadań z zakresu zapobiegania zanieczyszczenia gleby i wód poprzez zmianę sposobu zagospodarowania terenów rolnych na mieszkaniowe i usług nieuciążliwych na terenie gminy Zabłudów.

Tabela: Wpływ realizacji ustaleń dokumentu na poszczególne elementy środowiska

Lp	Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Ocena skutków ¹
1	Różnorodność biologiczna	- likwidacja bioróżnorodności na terenie lokalizacji budynków i utwardzonych dojazdów, - kształtowanie powierzchni terenu podczas etapu budowy,	ZB, D Omawiany obszar i jego otoczenie nie przedstawia istotnych wartości przyrodniczych, nie zinwentaryzowano tu wartościowych drzewostanów (w tym lasów ochronnych), ekosystemów torfowiskowych i bagiennych, a także cennych i rzadkich gatunków podlegających ochronie. Nie stanowi również elementu korytarza ekologicznego, nie wychodzi w skład obszarów ochrony

			przyrody, w tym obszarów Natura 2000. W związku z powyższym przekształcenie tego terenu nie spowoduje zaniku istotnych wartości przyrodniczych.
2	ludzie	-kształtowanie powierzchni terenu podczas etapu budowy w związku z tym hałas, - zwiększenie poziomu hałasu i zanieczyszczenia powietrza w wyniku ruchu samochodowego,	ZS, D Obszary planistyczne znajdują się w zasięgu oddziaływania akustycznego dróg. W celu eliminacji negatywnego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego w planie wyznaczono strefy zabudowy.
3	zwierzęta	- kształtowanie powierzchni terenu podczas etapu budowy w związku z tym hałas, - wyemigrowanie na tereny sąsiednie, likwidacja fauny glebowej,	ZP,St
4	rośliny	- częściowa likwidacja występującej roślinności na etapie budowy, - adaptacja pozostałej roślinności w celu utworzenia zieleni urządzonej, - nowe nasadzenia,	+ ZB,D,St
5	woda	- możliwe ewentualne spływy i infiltracja zanieczyszczonych wód opadowych z powierzchni utwardzonych, parkingów, - utwardzenie podłoża spowoduje przyspieszony skanalizowany spływ wód opadowych, - zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem poprzez stosowanie scentralizowanego systemu wodno-kanalizacyjnego,	ZB,K Zastosowano scentralizowany układ wodno-kanalizacyjny. Ścieki docelowo będą trafiały do oczyszczalni ścieków. Ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem nawozami poprzez wyłączenie gruntów rolnych z użytkowania.
6	powietrze	-emisja z ruchu kołowego, emisja z sąsiadujących palenisk indywidualnych.	ZS, K, Ch, W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń stosowanie niskoemisyjnych nośników energii.
7	powierzchnia ziemi	- ingerencja w warstwę glebową podczas etapu budowy, - zrównania, wykopy,	ZB, D, St, Zmiana sposobu użytkowania gruntów rolnych na budowlane. Tereny nie są objęte ochroną krajobrazu, nie wymagają rekulty-

		nasypy itp. - kształtowanie powierzchni terenu podczas etapu budowy,	wacji. Przekształcenia terenu będą ograniczone do posadowienia budynków i utwardzenia nawierzchni.
8	Obszary prawnie chronione	-	Brak znaczącego oddziaływania ze względu na brak form ochrony przyrody w zasięgu oddziaływania planowanych inwestycji.
8	krajobraz	- dostosowanie do obecnego krajobrazu,	+ ZB, D, St Analizowany obszar to krajobraz antropogeniczny, w sąsiedztwie dróg i linii energetycznych w obszarze zurbanizowanym. Ustalenia wprowadzają ład przestrzenny z uwzględnieniem rozwiązań funkcjonalnych. Zmiana sposobu zagospodarowania nie będzie oddziaływała negatywnie na obszary objęte ochroną krajobrazu. Nie nastąpi kolizja z celami ochrony środowiska, kultury, kompozycji estetycznych.
9	klimat	-	Brak znaczącego oddziaływania. Oddziaływania, marginalne w skali wpływu na zmiany klimatu.
10	zasoby naturalne	-	Brak znaczącego oddziaływania ze względu na brak zasobów naturalnych w zasięgu oddziaływania planowanych inwestycji.
11	zabytki	-	Brak znaczącego oddziaływania
12	dobra materialne	-	Brak znaczącego oddziaływania

Ocena wpływu na środowisko:

++++ pozytywny w bardzo wysokim stopniu; ++++ pozytywny w wysokim stopniu; +++ pozytywny w średnim stopniu; ++ pozytywny w ograniczonym zakresie; + pozytywny w minimalnym zakresie; ZB znaczące bezpośrednio, ZP znaczące pośrednio, ZW znaczące wtórnie, ZS znaczące skumulowane, K –krótkoterminowe, Ś średnioterminowe, D długoterminowe, St stałe oddziaływanie, Ch chwilowe oddziaływanie, P pozytywne, N negatywne

Na terenie objętym studium stwierdza się brak występowania znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi, w tym na obszary objęte ochroną prawną, w szczególności na cele, przedmiot ochrony a także integralność i spójność obszarów Natura 2000. Uzasadnienie zostało przedstawione we wcześniejszych rozdziałach prognozy.

III. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Ideą sieci Natura 2000 jest ochrona gatunków i siedlisk ważnych z punktu widzenia Wspólnoty na całym jej obszarze. Wybierając i obejmując ochroną poszczególne obszary, kierujemy się listą i liczebnością występujących tam gatunków z zał. I dyrektywy ptasiej i zał. II dyrektywy siedliskowej, typami siedlisk przyrodniczych z zał. I dyrektywy siedliskowej i zajmowaną przez nie powierzchnią, znaczeniem obszaru (wartością ekologiczną) w regionie biogeograficznym i Państwie Członkowskim oraz znaczeniem obszaru w funkcjo-

nowaniu poszczególnych gatunków. Po przeanalizowaniu poszczególnych elementów środowiska nie stwierdzono prawdopodobieństwa naruszenia integralności omawianego obszaru i nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000, a także inne formy ochrony przyrody.

W przypadku planowanych kierunków zainwestowania objętych studium nie stwierdzono potrzeby zastosowania działań kompensacyjnych. Zadaniem kompensacji przyrodniczej jest bowiem „zneutralizowanie” negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia w stosunku do całej sieci Natura 2000 i ochrona spójności całej sieci. W celu potwierdzenia braku potrzeby stosowania kompensacji przyrodniczej przeprowadzono we wcześniejszych rozdziałach analizę i rozpoznanie skutków zmian dla obszaru objętego prognozowaniem, m.in. listę gatunków podlegających oddziaływaniu, identyfikację funkcji jakie obszar albo jego poszczególne części pełnią w stosunku do poszczególnych gatunków (żerowisko, zimowisko, noclegowisko, korytarz migracyjny łączący subpopulacje, teren łąkowy itd.), określenie parametrów podstawowych struktur i procesów warunkujących właściwy stan ochrony chronionych gatunków i siedlisk przyrodniczych. Mając na uwadze położenie analizowanego terenu poza obszarem Natura 2000 skupiono się na tych gatunkach i siedliskach przyrodniczych, które są ważne z punktu widzenia zachowania spójności całej sieci. Analiza dostępnych danych literaturowych wykazała, że:

- na etapie rozpoznania – wyklucza się możliwość wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000,
- na etapie oceny właściwej – nie wystąpi negatywny znaczący wpływ na przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000.

Poniżej opisano przewidywane działania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Będą one skutecznymi środkami łagodzącymi potencjalne oddziaływania na zdrowie ludzi i środowisko przyrodnicze, w tym krajobraz i klimat. Przy realizacji ustaleń zmiany studium, w celu ograniczenia ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi uwzględniono poniższe ustalenia.

W RAMACH OCHRONY LOKALNYCH WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH I KRAJOBRAZOWYCH

W ramach ochrony lokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych na obszarze objętym planem zabrania się:

- zabudowy poza terenami wyznaczonymi w ustaleniach szczegółowych,
- budowy obiektów degradujących krajobraz otoczenia i negatywnie wpływających na percepcję wartości estetyczno-wizualnych,
- magazynowania, składowania, wysypywania, zasypywania i zakopywania odpadów.

W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA TERENÓW ZIELENI

W zakresie kształtowania terenów zieleni na obszarach budowlanych ustala się łączenie powiązań struktur przyrodniczych ze strukturami lokalnego otoczenia.

W ZAKRESIE OCHRONY WÓD POWIERZCHNIOWYCH I GRUNTOWYCH:

- doprowadzenie wody do obiektów budowlanych z sieci wodociągowej,
- wzdłuż rzeki Białej należy ustanowić strefę wyłączoną spod zabudowy,
- odprowadzanie wód opadowych powierzchniowo lub za pomocą kanalizacji deszczowej do odbiornika, zgodnie z przepisami szczególnymi,

- przy realizacji utwardzonych nawierzchni dróg oraz parkingów w terenach zabudowanych zaleca się odprowadzanie wód opadowych do kanalizacji deszczowej, z zastosowaniem urządzeń podczyszczających na wylotach kanałów do odbiornika,
- odprowadzanie ścieków sanitarnych docelowo do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej,
- zakaz odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.

W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO PRZED ZANIECZYSZCZENIEM

- preferencje dla proekologicznych nośników energii: elektryczności, oleju opałowego i niekonwencjonalnych źródeł energii,

W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM, WIBRACJAMI I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

- przyjmuje się dla całego obszaru odnośnie poziomu hałasu w środowisku jak dla terenu zabudowy mieszkaniowej,
- przyjmuje się dla całego obszaru dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludzi,

W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

- zagospodarowanie odpadów komunalnych prowadzone będzie w oparciu o przepisy prawa miejscowego.

W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY

- wzdłuż przebiegu sieci gazowej należy wyznaczyć pasy ochronne/techniczne wyłączone spod zabudowy,
- wzdłuż przebiegu sieci energetycznej należy wyznaczyć pasy ochronne/techniczne wyłączone spod zabudowy.

W ZAKRESIE WARTOŚCI KULTUROWYCH

- w przypadku odkrycia - podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych – wykopalisk archeologicznych lub przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym wojewódzkiego konserwatora zabytków lub Burmistrza Gminy.

Realizacja ustaleń studium na omawianym terenie wraz z terenami przyległymi, spowoduje określone zmiany w środowisku przyrodniczym, zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym. Wyposażenie projektowanej zabudowy w niezbędną infrastrukturę oraz urządzenia towarzyszące, przy prawidłowym i bezawaryjnym użytkowaniu, wyeliminuje do minimum zagrożenia dla środowiska. W celu ochrony wartości przyrodniczych oraz pogodzenia planowanych funkcji, na omawianym terenie ustanowiono sposób ich użytkowania. W studium uwzględniono istniejące formy ochrony przyrody. Wymagania wynikające z przepisów ochrony środowiska zostały zastosowane. W związku z tym, wprowadzone rozwiązania w pełni ograniczają negatywne oddziaływania na środowisko.

2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym do-

kumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Obowiązujące przepisy stawiają wymóg wskazania propozycji rozwiązań alternatywnych w analizie środowiskowej. Jednak specyfika dokumentu jakim jest zmiana studium oraz wysoki stopień ogólności programowania zawartych w nim działań, nie pozwala na wskazywanie wariantów alternatywnych. Zaznaczyć przy tym należy że część działań ma charakter proekologiczny, zmierzający do poprawy stanu środowiska lub obojętny dla środowiska. W związku z tym nie celowe jest wskazywanie rozwiązań alternatywnych. W odniesieniu do grupy działań stwarzających możliwość potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne zostały zidentyfikowane zagrożenia i na późniejszym etapie planistycznym i realizacyjnym (dostosowanym szczegółowością), powinny być zastosowane rozwiązania minimalizujące negatywne skutki. Przyjmując jako jedyne kryterium oceny środowiskowej pozytywny efekt w zakresie poprawy stanu i ochrony środowiska należałoby wskazać realizację studium tylko tych działań, których przedmiotem jest środowisko przyrodnicze, rezygnując z działań wspierających zabudowę mieszkaniową, usługową oraz infrastrukturę, ponieważ w tych działaniach występują potencjalne niekorzystne oddziaływania na środowisko naturalne.

Studium jest dokumentem, który pełni rolę koordynacyjną a równocześnie określa politykę gminy w zakresie gospodarki przestrzennej. Wyznaczenie zmian w obowiązującym dokumencie w obrębie niewielkiego obszaru wykluczyło rozważania alternatywnych lokalizacji. Obszar został zaproponowany w wyniku zgłaszanych uwag przez mieszkańców gminy oraz instytucje.

W trakcie prowadzonych prac nad sporządzeniem dokumentacji były prowadzone analizy danych literaturowych w zakresie skutecznej ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz konsultacje branżowe prowadzące do wyboru najbardziej optymalnego wariantu. W trakcie sporządzania prognozy wyodrębniono uwagi w zależności od roli dla planowanego kierunku zagospodarowania oraz środowiska, co umożliwiło obiektywne porównanie zadanych opcji, a następnie wybór rozwiązania najkorzystniejszego. W obecnie sporządzanym projekcie przyjęto wariant będący kompromisem pomiędzy potrzebami gminy, a zachowaniem walorów krajobrazowych oraz wartości przyrodniczych. W opracowanym dokumencie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi przyjęto rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko oraz zdrowie ludzi, dostosowane do stopnia szczegółowości.

Podczas prac zmierzających do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, napotkano trudności wynikające z niedostatków techniki oraz luk we współczesnej wiedzy. Problem oceny środowiskowej pod względem zagrożenia powierzchni ziemi, roślin, zwierząt oraz krajobrazu wynika przede wszystkim z niemożliwości przeprowadzenia dokładnych oszacowań przyszłych strat ekologicznych, a w szczególności w ocenie oddziaływania skumulowanego inwestycji. Ocena taka pozwala przedstawić jedynie prawdopodobieństwo wystąpienia określonych przekształceń, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji przedsięwzięć, zwłaszcza przekształceń bezpośrednich. Trudność sprawiły również analizy prognozowania wpływu planowanych inwestycji na zmiany klimatyczne. W skali tak małego ob-

szażu jakiegokolwiek prognozy są mało realistyczne. Powoduje to często subiektywną ocenę potencjalnych zmian środowiska, głównie w stosunku do oceny strat krajobrazowych, wartości wizualno-estetycznych, czy też zmian w funkcjonujących siedliskach roślinno-zwierzęcych. Z powodu braku obiektywnych metod waloryzacji złożonych oddziaływań i konieczności zastosowania metod analityczno-porównawczych, te właśnie kwestie stanowiły podstawową trudność w opracowaniu niniejszej prognozy. W celu wyeliminowania ryzyka niewłaściwej oceny, pomimo braku pewnych danych lub niejednoznaczności wyników, zastosowano metody prognozowania oddziaływań oparte o publikowaną wiedzę.

IV. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszego opracowania jest identyfikacja i analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko i życie ludzi, na podstawie ustaleń wprowadzonych zmianą do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabłudów (w dalszej części dokumentu zwanej studium), zgodnie z podjętą uchwałą intencyjną Nr XXIV/219/2017 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 29 marca 2017 r. Przedmiotem i celem zmiany studium są lokalne potrzeby inwestycyjne niezbędne do realizacji zadań własnych gminy oraz aktualizacja treści dokumentu zgodnie z aktami prawnymi i przepisami szczególnymi.

Zakres terytorialny obejmuje teren w obszarze wsi Protasy, Łubniki i Zwierki, w rejonie drogi powiatowej nr 1469B oraz drogi gminnej nr geod. 145/4. Zmiana studium ma umożliwić realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz usług nieuciążliwych w strefie A – obszarze urbanizacji. Granice obszarów objętych zmianą zostały przedstawione na załączniku do w/w uchwały.

Zakres oraz stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany studium został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Prognoza składa się z trzech merytorycznych części. Prognoza wykonywana była równocześnie z pracami nad projektem dokumentu. Propozycje niektórych zapisów innych niż w analizowanym projekcie dokumentu (zapisy alternatywne) przekazywane były bezpośrednio zespołowi projektowemu i analizowane na bieżąco. W trakcie postępu prac prowadzono również konsultacje branżowe.

Ze względu na planowane zmiany w studium nie przewiduje się prowadzenia oddzielnego monitoringu środowiska. Realizacja ustaleń studium, spowoduje określone zmiany w środowisku przyrodniczym zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym.

W przypadku braku realizacji ustaleń studium stan środowiska przyrodniczego nie ulegnie znaczącym przekształceniom. Tereny pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu.

Na obszarze objętym studium nie występują obszary objęte ochroną i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

Na terenie objętym studium nie występują siedliska i gatunki objęte ochroną prawną oraz wymagające ochrony w myśl ustawy o ochronie przyrody. Przedmiotowy teren leży poza: Obszarem Natura 2000, obszarem Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej i jego otu-

liny, Obszarem Chronionego Krajobrazu. Realizacja projektowanego dokumentu ze względu na sposób zagospodarowania, skalę oraz położenie terenu nie będzie negatywnie oddziaływać na tereny objęte ochroną prawną, jak również wyklucza możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko. Projektowany zespół budynków oraz infrastruktury towarzyszącej nie wpłynie negatywnie na jednolite części wód powierzchniowych oraz jednolite części wód podziemnych.

Przedmiotowy teren nie jest objęty strefą ochrony krajobrazu.

Analizowana zmiana w stosunku do obowiązującego studium stanowi niewielki obszar o lokalnym znaczeniu. Ze względu na położenie oraz planowany sposób zainwestowania, realizacja dokumentu nie będzie miała negatywnego wpływu na cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Zapisy studium zawierają ustalenia ogólne dotyczące kształtowania i ochrony środowiska oraz zasad zabudowy. Realizacja tych zapisów ma znaczenie dla określenia potencjalnego wpływu planowanych działań inwestycyjnych na środowisko przyrodnicze. Celem zapobiegania, ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko, w studium znalazło się szereg ustaleń łagodzących prognozowane ujemne skutki ich realizacji. W wielu przypadkach zapisy ustaleń zmierzają wprost do znaczącej poprawy stanu i funkcjonowania środowiska. Ze względu na położenie i charakter zainwestowania proponowany w studium, nie przewiduje się kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Studium jest dokumentem, który pełni rolę koordynacyjną, równocześnie określa politykę gminy w zakresie gospodarki przestrzennej. Wyznaczenie terenu studium na etapie uchwały intencyjnej wykluczyło rozważania alternatywnych lokalizacji. Obszar objęty zmianą został zaproponowany w wyniku zgłaszanych uwag przez mieszkańców gminy oraz instytucje. W związku z tym alternatywą było odstąpienie od zmiany studium.

Skala przedsięwzięcia i wielkość zajmowanego terenu w wyniku realizacji planowanych inwestycji oraz ich wzajemne proporcje zostały dostosowane do ograniczeń wynikających ze specyfiki omawianego obszaru.

Opracowanie: mgr inż. ochrony środowiska
Katarzyna Kowalewska-Sewastianik

Białystok, 27.06.2017 r.

załącznik do prognozy oddziaływania na środowisko

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana, Katarzyna Kowalewska-Sewastianik oświadczam, że spełniam wymagania art 74a ustawy „o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” (Dz.U. z 2016 r., poz.353ze zm.).

„Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń” .

mgr inż. ochrony środowiska
Katarzyna Kowalewska-Sewastianik